

Riziká zamestnávania cudzincov a nelegálne zamestnávanie

JUDr. Lucia Sabová Danková

ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE

- Kompetencia výkonu kontroly dodržiavania zákazu nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania je zverená kontrolným orgánom, ktorými sú inšpektoráty práce, ústredie práce a úrady práce.
- Pojmové vymedzenie nelegálnej práce, nelegálneho zamestnávania, zákazu vykonávania nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania a výkonu kontroly obsahuje zákon č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní
- Zákon č. 82/2005 Z. z. rozoznáva štyri skutkové podstaty správneho deliktu nelegálneho zamestnávania, podľa ktorého je takýmto správnym deliktom zamestnávanie právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorá je podnikateľom, ak využíva závislú prácu:

I. fyzickej osoby a nemá s ňou založený pracovnoprávny vzťah alebo štátnozamestnanecký pomer podľa osobitného predpisu (Zákonník práce, zákon o štátnej službe),

ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE

II. fyzickej osoby, má s ňou založený pracovnoprávny vzťah alebo štátnozamestnanecký pomer a neprihlásila ju do registra poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia do siedmich dní od uplynutia lehoty podľa osobitného predpisu na prihlásenie do tohto registra (§ 231 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení), najneskôr však do začatia kontroly nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania, ak kontrola začala do siedmich dní od uplynutia lehoty podľa osobitného predpisu na prihlásenie do tohto registra, t. j. nesplnila povinnosť prihlásiť zamestnanca do registra poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia vedeného Sociálnou poisťovňou najneskôr pred začatím výkonu činnosti zamestnanca alebo

III. štátneho príslušníka tretej krajiny a nie sú splnené podmienky na jeho zamestnávanie podľa osobitného predpisu (§ 21 ods. 1 zákona o službách zamestnanosti),

IV. štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý sa zdržiava na území Slovenskej republiky v rozpore s osobitným predpisom, zákonom č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov resp. zákonom č. 480/2002 Z. z. o azyle

ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE

Výnimka z nelegálneho zamestnávania - § 2a zákona č. 82/2005 Z.z.

- Nelegálne zamestnávanie nie je, ak pre fyzickú osobu, ktorá je podnikateľom, vykonáva prácu jeho príbuzný v priamom rade, súrodenec alebo manžel, ktorý je dôchodkovo poistený, je poberateľom dôchodku podľa osobitných predpisov alebo je žiakom, alebo študentom do 26 rokov veku.

- od 1.1.2020 – rozšírenie výnimiek z nelegálneho zamestnávania:

Nelegálne zamestnávanie nie je, ak pre fyzickú osobu, ktorá je podnikateľom, alebo **pre právnickú osobu, ktorá je spoločnosťou s ručením obmedzeným a ktorá má najviac jedného spoločníka, ktorý je fyzickou osobou**, vykonáva prácu príbuzný v priamom rade, súrodenec alebo manžel tejto fyzickej osoby alebo **tohto spoločníka**, ak tento príbuzný v priamom rade, súrodenec alebo manžel je dôchodkovo poistený, je poberateľom dôchodku podľa osobitných predpisov alebo je žiakom alebo študentom do 26 rokov veku

ZÁKAZ PRIJAŤ SLUŽBU / PRÁCU

Právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá je podnikateľom, nesmie prijať prácu alebo službu, ktorú jej na základe zmluvy dodáva alebo poskytuje právnická osoba alebo fyzická osoba (poskytovateľ služby) prostredníctvom fyzickej osoby, ktorú nelegálne zamestnáva, ak ide

- cezhraničné poskytovanie služby po dobu presahujúcu **30 dní** v období 12 mesiacov od prvého poskytnutia služby alebo
- vnútroštátnu dodávku práce alebo cezhraničnú dodávku práce.

§ 7b ods. 5 – zákaz prijať službu/prácu – spoluzodpovednosť odberateľa, pokuta za porušenie zákazu prijať službu sa ukladá v rovnakej výške ako pri nelegálnom zamestnávaní (od 2 000 eur do 200 000 eur, a ak ide o dve a viac fyzických osôb súčasne, najmenej 5 000 eur).

Zakotvenie definície práce :

Dodávka práce na účely tohto zákona je

- a) vnútroštátna dodávka práce, ktorou je dočasné pridelenie fyzickej osoby na výkon práce podľa osobitného predpisu,
- b) cezhraničná dodávka práce, ktorou je
  1. dočasné pridelenie fyzickej osoby z iného štátu ako Slovenskej republiky na výkon práce k užívateľskému zamestnávateľovi na území Slovenskej republiky,
  2. vyslanie fyzickej osoby z iného štátu ako Slovenskej republiky na územie Slovenskej republiky uskutočnené medzi ovládajúcou osobou a ovládanou osobou alebo medzi ovládanými osobami.“

Reťazenie dočasného pridelenia pri poskytovaní práce

- Reťazce podnikov – neprehľadné zmluvné vzťahy. V prípade existencie spoločnosti – medzičlánku býva konštatované porušenie zákazu tzv. reťazenia dočasného pridelenia, na základe preukázania znakov dočasného pridelenia podľa § 58 ods. 2 Zákonníka práce.
- Reťazenie dočasného pridelenia je v SR zakázané. Obmedzené je aj dočasné pridelenie štátnych príslušníkov tretích krajín.
- Riziko vzniku spoluzodpovednosti užívateľského zamestnávateľa / prijímateľa práce.

Následky nelegálneho zamestnávania

- Finančná sankcia – pokuta - Inšpektorát práce môže zamestnávateľovi alebo fyzickej osobe za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania uložiť pokutu od 2000 EUR do 200 000 EUR, a ak ide o nelegálne zamestnávanie dvoch a viac fyzických osôb súčasne, najmenej 5000 EUR
- Zápis do Zoznamu fyzických osôb a právnických osôb, ktoré porušili zákaz nelegálneho zamestnávania – stránka NIP: <https://www.ip.gov.sk/app/registerNZ/>
- Evidencia v informačnom systéme ochrany práce – eviduje sa aj protokol s porušením NZ

1. Získanie povolenia

- Práca bez pracovnej zmluvy
- Práca ešte pred získaním povolenia na pobyt za účelom zamestnania – výnimky: zaškolenie § 23a ods. 1 psím. u) zák. 5/2004 Z.z.
- Vykonávanie závislej práce na základe povolenia na pobyt za účelom podnikania
- Neskoré prihlásenie na sociálne poistenie
- Zmena zamestnávateľa – pobytová kartička sa nemení, mení sa dokument Dodatočné údaje o zamestnaní

2. Obnovenie povolenia

- Práca „v medziobdobí“ medzi uplynutím pobytu a obnovením pobytu, nenadväzujúce predĺženie pobytu
- Platnosť prechodného pobytu, trvalého pobytu alebo tolerovaného pobytu, ktorá by inak uplynula počas mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19 (krízová situácia), alebo ktorého platnosť by skončila do jedného mesiaca od odvolania krízovej situácie, sa predlžuje až do uplynutia dvoch mesiacov od odvolania krízovej situácie - § 131i ods. 1 zákona o pobyte cudzincov.
- § 72ao zákona o službách zamestnanosti - Platnosť potvrdenia o možnosti obsadenia voľného pracovného miesta sa taktiež predlžuje do uplynutia dvoch mesiacov odo dňa odvolania krízovej situácie

3. Práca „na infokartu“ – výnimky zákona 5/2004 a zákona 404/2011

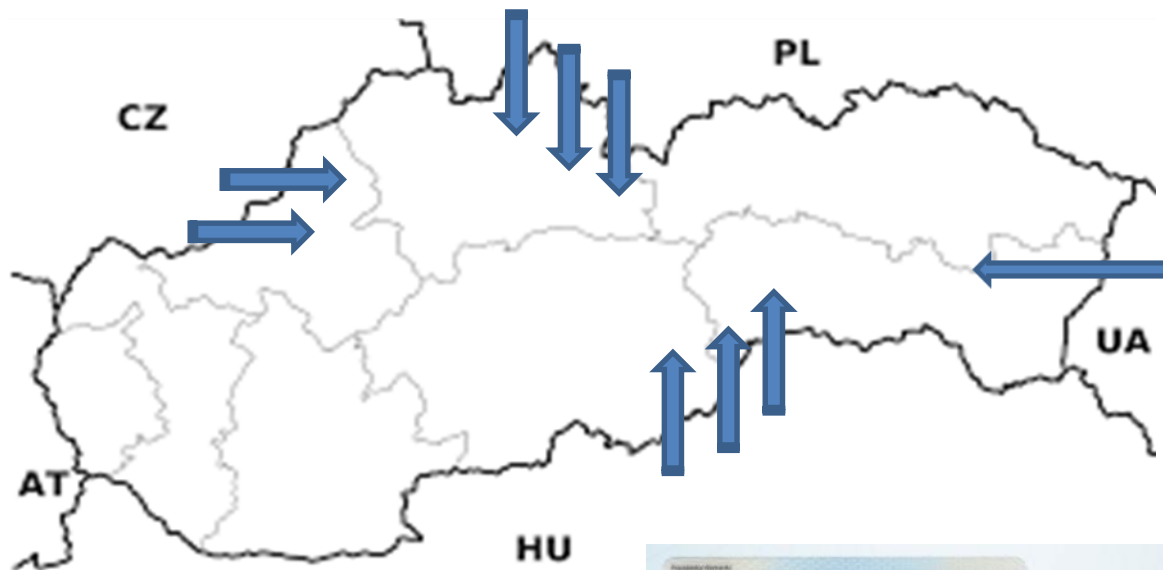
- Fingovanie vyslania občanov tretích krajín – obchádzanie administratívnych procesov (úrad práce, cudzinecká polícia - povolenie na pobyt za účelom zamestnania) pri zamestnávaní tretiaikov - §23a ods. 1 písm. w)
- Falošné PD A1 formuláre – kontrola cez IMI systém, spolupráca so Sociálnou poisťovňou
- „vyslanie“ zamestnávateľom z tretej krajiny §23a ods. 1 písm. m) - ktorý zabezpečuje na základe obchodnej zmluvy dodávky tovaru alebo služieb a tento tovar dodáva alebo v súvislosti s dodávkou tovaru uskutočňuje montáž, záručné a opravárenské práce, práce týkajúce sa nastavenia systémov výrobných zariadení alebo v súvislosti s dodávkou tovaru alebo služieb uskutočňuje programátorské práce alebo odborné školenia, ak trvanie jeho vyslania na výkon práce nepresiahne celkovo 90 dní v kalendárnom roku,

3. Práca „na infokartu“ – výnimky zákona 5/2004 a zákona 404/2011

- Zaškolenie – § 23a ods. 1 písm. u) – presiahnutie max. doby 6 po sebe nasledujúcich týždňov v kalendárnom roku,
- žiadosť o udelenie prechodného pobytu na účel zamestnania spolu so všetkými náležitosťami na to isté pracovné miesto – nie je kompletná žiadosť

VYSIELANIE ZAMESTNANCOV – VÝNIMKA Z POVOLENIA

z členského štátu EÚ + tretie krajiny

- Písomne založený pracovnoprávny vzťah
- Sociálne poistenie v SR / PD A1 / formulár E101
- Oznámenie vysielania NIP + kontrola pracovných podmienok
- Povolenie na pobyt resp. zamestnanie / výnimka

NÁRODNÝ
INŠPEKTORÁT
PRÁCE

NELEGÁLNE ZAMESTNÁVANIE CUDZINCOV V ROKU 2021

Štát	Porušenie				Celkový súčet
	§2 odst. 2a	§2 odst. 2b	§2 odst. 2c	§2 odst. 3	
Afganistan		1			1
Bielorusko				1	1
Bosna a Hercegovina	1	2	5		8
Bulharsko		1			1
Česko	2	2			4
Egypt	1				1
Chorvátsko		4			4
Kirgizsko		1			1
Macedónsko	2		2		4
Maďarsko	1	19			20
Palestína	1				1
Poľsko	2	9			11
Rumunsko	1	7			8
Rusko		1			1
Slovensko	449	240	1		690
Srbsko	6	4	61		71
Sýria	1				1
Ukrajina	26	8	92	1	127
Celkový súčet	493	299	162	1	955

NELEGÁLNE ZAMESTNÁVANIE CUDZINCŮV V ROKU 2021

	Počet NZ osôb
Slovensko	690
EÚ	48
Mimo EÚ	217
Spolu	955

Odvetvia:

- stavebníctvo, priemyselná výroba a v odvetví administratívnych a podporných služieb (do ktorého patrí aj zamestnávanie agentúrami dočasného zamestnávania) .

Najčastejšie bolo zistené nelegálne zamestnávanie cudzincov v dôsledku nespĺňania podmienok ich zamestnávania podľa zákona č. 5/2004 Z. z.

NELEGÁLNE ZAMESTNÁVANIE CUDZINCŮV

Trendy:

- pokles prípadov nelegálneho zamestnávania v súvislosti s plnením prihlasovacej povinnosti voči Sociálnej poisťovni
- pokračujúci významný podiel nelegálneho zamestnávania štátnych príslušníkov tretích krajín (najmä štátnych príslušníkov tretích krajín pochádzajúcich zo Srbska a Ukrajiny, stúpa nelegálne zamestnávanie občanov z Bosny a Hercegoviny)
- nesprávne alebo neúplne deklarovaná práca, ktorá sa prejavuje vo forme vyplácania častí miezd na ruku, vedení nezodpovedajúcich evidencií pracovného času
- nútenie zamestnancov k výkonu závislej práce na živnosť.

INFORMAČNÁ KAMPAŇ ELA

Web NIP – checklisty pre zamestnávateľov: Dôveryhodný zamestnávateľ zamestnáva legálne – overte si, či tak konáte!

Koronavírus – INFORMÁCIE

O nás >

Rady a informácie >

Kampaň Európskeho orgánu práce – Práva na každú sezónu

Kampaň "Pracuj legálne – Pracuj bezpečne"

Publikácie

Aktuality

Správy o činnosti

Program "Bezpečný podnik"

Program "Zodpovedný zamestnávateľ"

Národné kontaktné miesto EU – OSHA

Slobodný prístup k informáciám

Osvedčenia/oprávnenia >

Zaujímavé linky >

Ochrana osobných údajov (GDPR)

Protispoločenská činnosť

Kampaň Európskeho orgánu práce – Práva na každú sezónu

Domov / Kampaň Európskeho orgánu práce – Práva na každú sezónu

Kampaň Európskeho orgánu práce – Práva na každú sezónu
#EU4FairWork

**ZABEZPEČENIE SPRAVODLIVÝCH A BEZPEČNÝCH
PODMIENOK PRE SEZÓNNYCH PRACOVNÍKOV**

Chcem podať podnet

Chcem sa poradiť

! NEPREHLIADNITE

Odovzdanie kompetencií Úradu na ochranu oznamovateľov protispoločenskej činnosti

Zamestnávateľ a očkovanie zamestnancov z pohľadu pracovného práva

Oznámenie o neplatnosti preukazu inšpektora práce

**NÁRODNÝ
INŠPEKTORÁT
PRÁCE**

MIMORIADNA CELOSLOVENSKÁ ÚLOHA

Dodržiavanie podmienok BOZP a pracovných podmienok v sektore poľnohospodárstva

- V mesiacoch august a september 2021
- Zistenie stavu dodržiavania predpisov BOZP v sektore poľnohospodárstva (rastlinná aj živočíšna výroba) ako aj kontrola dodržiavania vybraných ustanovení Zákonníka práce a dodržiavania zákazu nelegálneho zamestnávania s osobitným zameraním na zabezpečenie spravodlivých a bezpečných podmienok pre sezónnych zamestnancov.
- Výkon kontrol v rámci tejto úlohy je súčasťou celoeurópskej kampane, ktorú spustil Európsky orgán práce (ELA) pod názvom „Práva pre všetky ročné obdobia“ (#Rights4AllSeasons) s cieľom informovať sezónnych pracovníkov o ich právach a zabezpečiť im spravodlivé zaobchádzanie.

Ďakujem za pozornosť

lucia.sabovadankova@ip.gov.sk
tel.: +421 55 7979926